Leto LXX | Štev. 299 a | V Ljubljani, v sredo, 30. decembra 1942-XXI | Spedizione in abbonamento postale Poštnina plačana v gotovini | Prezzo — Cena L 0.80

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

SLOVENEC

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. Pd. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Izkaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Bollettino No 948

Colonne nemiche battute dalle nostre formazioni aeree

Puntate nemiche arrestate in Tunisia
Un sommergibile nemico affondato

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Nostre formazioni aeree hanno reiteratamente battuto colonne nemiche nel Sahara libico distruggendo o danneggiando buon numero di veicoli.

In Tunisia nel corso di scontri locali venivano decisamente arrestate puntate di elementi blindati avversarie e dispersi reparti motorizzati.

L' attività delle opposte aviazioni è stata vivace nell'altro settore dell'Africa settentrionale, velivoli italiani di assalto agivano con successo su concentramenti di truppe e di automezzi, cinque apparecchi erano abbattuti in combattimento dalla caccia germanica; un altro precipitava colpito dalle artiglierie della difesa.

Un nostro aereoconvoglio, intercettato da cacciatori in numero molto superiore ne distruggeva due nell'ineguale duello e giungeva senza danni a destintazione.

Nel Mediterraneo un sommergibile nemico è stato affondato da una nostra unità al comando del capitano di corvetta Luigi Colavolpe.

Vojno poročilo št. 948

Naše letalske skupine so tolkle sovražne kolone

Sovražni sunki v Tunisu ustavljeni
Sovražna podmornica potopljena

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Naše letalske skupine so ponovno tolkle sovražne kolone v libijski Sahari in uničile ali poškodovale lepo število vozil.

V Tunisu so bili pri krajevnih spopadih odločno zaustavljeni sunki nasprotnih oklepnih sredstev ter razpršeni motorizirani oddelki.

Delovanje obojestranskega letalstva je bilo živahno na obeh odsekih v Severni Afriki: italijanska napadalna letala so z uspehom delovala nad zbirališči čet in vozil, pet letal pa so v boju sestrelili nemški lovci, eno pa je treščilo na tla, zadeto od obrambnega topništva.

Neka naša letalska spremljava je bila prestrežena od mnogo večjega števila lovcev in je dva sestrelila v neenakem dvoboju ter je brez škode prispela na določeno mesto.

V Sredozemlju je neka naša edinica pod poveljstvom korvetnega kapitana Luigija Colavolpe potopila eno sovražno podmornico.

Izjalovljeni sovjetski napadi

Med Volgo in Donom in v donskem kolenu so se sovjetski napadi izjalovili - Nemške podmornice so potopile 15 ladij s 85.000 tonami ter en rušilec in eno korveto

Hitlerjev glavni stan, 29. decembra s. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na področju Tereka so se zrušili sovjetski napadi. Nemške in romunske čete, ki so takoj nastopile za protisunek, so vrgle sovražnika iz njegovih postojank in uničile več oklepnih voz.

Med Volgo in Donom ter v velikem donskem kolenu so se izjalovili ponovni sovražni napadi. V hudih obrambnih borbah je bila neka več dni obkoljena sovražnikova skupina uničena. Od 24. decembra dalje je bilo tukaj s podporo letalstva uničenih ali zaplenjenih 65 oklepnih voz, 30 topov, mnogo težkega in lahkega pehotnega orožja in drugega vojnega materiala ter privedenih veliko število ujetnikov. Krvave izgube sovražnika še presegajo za mnogo število ujetnikov.

V obrambnih bojih v velikem donskem kolenu se je posebno odlikovala italijanska divizija »Puglia«.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera je sovražnik nadaljeval svoje napade s podporo topništva in številnih oklepnih voz, ki pa so bili vsi z visokimi izgubami zavrnjeni. 34 okepnih voz je bilo uničenih.

Na visokem severu je bombardiralo letalstvo važne izkrcevalne kolodvore murmanske železnice.

V Tunisu so bili krajevni sunki sovražnih izvidniških oddelkov odbiti. Letalstvo je uničilo več oklepnih in motornih vozil. V letalskih bitkah je bilo sestreljenih 5 sovražnih letal, eno lastno letalo je bilo pri tem izgubljeno.

Kakor je bilo objavljeno s posebnim poročilom, je bil neki konvoj, ki je bil iz Anglije na poti proti jugu, dva dni zasledovan od nemških podmornic in v pretekli noči razbit. 15 ladij s 85.000 tonami in en rušilec ter ena korveta iz spremstva so bile potopljene, tri nadaljnje ladje pa torpedirane.

Berlin, 29. dec. AS. AS. Nemške in italijanske letalske skupine so tudi včeraj posegale v boje, ki se odigravajo v velikem donskem kolenu. Zavezniško letalstvo je razbijalo sovjetska preskrbovalna središča, zbirališča čet, skladišča streliva in goriva, topniške postojanke in strojnična gnezda. V strmoglavem poletu je bil popolnoma uničen neki sovjetski bataljon, ki se je premikal proti prvim linijam. Na bojišču so bili uničeni ali onesposobljeni mnogi avtomobili ter nekaj protiletalskih baterij. Sovjetski lovci, ki so skušali ovirati te napade, so imeli težke izgube. Šest njihovih strojev je bilo zbitih, mnogo drugih pa poškodovanih.

Stockholm, 29. dec. AS. Iz Rusije prihajajo prva poročila o velikem nemškem letalskem napadu na moskovsko pokrajino. Napad je bil ponoči ob luninj svetlobi. Glavni cilj napada je bil velik kolodvor severno od Moskve. Tamkaj so tudi letališča, ki so jih nemška letala dolgo obstreljevala. Južno od Moskve pa so padale bombe na vojaške stavbe, ki so zdaj neuporabljive. Napadenih je bilo tudi več vlakov, kjer je morala nastati velikanska škoda. Neki pilot je v nizkem poletu bombardiral park lokomotiv, ki ga je razsvetljeval velik požar neke blizu goreče hiše. Lovci, ki varujejo Moskvo, v presenečenju niso mogli hitro priti k zavesti in mnogo letal je bilo uničenih na tleh. Vzletišča so bila poškodovana. Neka bomba je zadela skladišče letalskih bomb, ki je zletelo v zrak. Protiletalska obramba je bila močna, toda napadi na razne cilje so jo zmešali. Požari so bili tolikšni, da so jih letalci še dolgo videli na svojem povratku.

Trije govori – trije svetilniki

»Völkischer Beobachter« o Mussolinijevih zgodovinskih govorih

Berlin, 29. dec. AS. »Mussolini 1942« je naslov današnjega uvodnika v »Völkischer Beobachterju«, v katerem je povzet širok svetovni odmev Mussolinijevega govora z dne 2. decembra. Uvodnik primerja ta govor z Mussolinijevim duhovnim pojmovanjem vojne leta 1917 in današnjim in ugotavlja, da je za obe dobi značilna istovetnost bistvenih točk. Mussolini je tudi zdaj prepričan v gigantsko obnovitveno moč italijanskega ljudstva, ki je v primernem trenutku vedno znalo mobilizirati in usmeriti svoje najboljše sile za dosego kakega velikega cilja. Mussolini — nadaljuje list — ta rojeni govornik, je mnogo mesecev popolnoma molčal in njegovo življenje je v vojnem času še bolj posvečeno celi domovini. Velika teža njegove čudovite delavnosti in povečane odgovornosti sta naredila iz njega neutrudljivega človeka, toda njegov red v življenju, priprostost, ki sta značilni za njegov značaj in ga delata ravnodušnega, bodisi v palači ali v šotoru, vse to se prav nič ni izpremenilo.

V teh vojnih letih je imel Mussolini le tri velike govore, ki so za to svetli, kakor trije svetilniki, ki od časa do časa osvetljujejo ladjam pot v nevihti. V ostalem pa je ostal zvest svojemu načelu, da dejstva govorijo. Velika Mussolinijeva govorniška umetnost — nadaljuje nemški list se zdi, kakor da je obsežna in strnjena v njegovem stavku z dne 2. decembra: »Raje bi bil, da bi imeli manj kipov in več zastav, iztrganih sovražniku v boju.« In to geslo, čigar duh se odkriva v Mussolinijevih pismih in govorih novembra 1917, ko je bodoči Duce Italije stvarno zahteval neobhodno potrebo po borbi in zmagi za vsako ceno. Tudi v svojem zadnjem govoru je Duce govoril s številkami, ne da bi z lepimi besedami omiljeval nevarnosti ter je odkril svojemu ljudstvu celo resnico, naj se zdi še tako trda. Danes italijanski tisk periodično objavlja groteskne nečuvene glasove, ki jih razširja nasprotna propaganda, da bi italijansko ljudstvo še bolj spoznalo tihe in bedne upe sovražnika, ki se navzlic temu še vedno vara na račun Italije. Tudi na ta način je italijansko ljudstvo poučeno o nasprotnikovih namerah v pravem stilu Mussolinijevem, ki se zanese na svoje ljudstvo, ker je globoko prepričan, da se visoke sposobnosti rase nikdar ne postavijo na laž. Proti takozvani »znanstveni« Churchillovi vojni z letalskimi napadi na ubogo civilno prebivalstvo je Mussolini zmagovito postavil jekleni značaj svojega naroda; proti številu angleških bomb je postavil in postavlja nepremagljivo kakovost svojega ljudstva.

Turin, častni član Združenja vojnih pohabljencev in invalidov

Turin, 29. dec. AS. V navzočnosti zastopnikov vseh oblasti ter dostojanstvenikov stranke je nar. sv. Delcroix, predsednik Združenja vojnih pohabljencev ter invalidov, mestu Turinu izročil diplomo o častnem članstvu v tej organizaciji. Omenil je, kako je v tej vojni potreben skupen odpor ter hrabrost vsega ljudstva, da se doseže končna zmaga. Dejal je, da so sovražnikovi upi o upognitvi italijanske delovne volje in vere v zmagoviti konec spopada docela prazni. Tretja rimska omika, je zatrdil, se šele začenja in je zato ni moči na njeni poti ustaviti, kajti mogoče je vse, razen tega, da bi kdo prisilil sonce, ki je pravkar vzšlo, da bi krenilo nazaj.

Turinski župan comm. Bonino je poveličeval stoletne vezi zvestobe, ki družijo Turin z rimsko omiko. Te vezi so bile večkrat izpričane po žalostnih žrtvah in globokih ranah, ki jih je prejelo vse turinsko prebivalstvo. Na koncu se je nar. sv. Delcroixu zahvalil za visoko čast, ki je bila naklonjena savojskemu in rimskemu mestu.

Kratki resni obred se je začel in končal s pozdravom Kralju in Duceju. Pozdrav je zapovedal zvezni tajnik. Še poprej je nar. sv. Deleroix imel poročilo piemontskim in ligurskim zastopnikom združenja vojnih invalidov in pohabljencev.

Čungking je izgubil milijon mož v enem letu

Šanghaj, 29. dec. AS. Japonski glavni stan na Kitajskem poroča, da so zadali preteklo leto Japonci kitajskim silam naslednje izgube: na raznih kitajskih bojiščih so imele čungkinške sile skupno 700.000 mrtvih, ranjenih in ujetih. Če se računa še na 300.000 čungkinških vojakov, ki so dezertirali in s celotnim vojnim gradivom, ki zadošča za oborožitev 15 divizij, prešli na japonsko stran, znaša skupno število čungkinških izgub 1 milijon mož. Te izgube so izredno težke za Čunking, ki jih ne more nadomestiti, ker nima dovolj hrane in ne more dobiti pomoči zaradi blokade kitajskih obal in zavoljo izgube birmanske ceste.

Šanghaj, 29 decembra AS. Izvedelo se je, da so v teku boji v provinci Junan, kjer se bore Japonci s čungkinškimi silami, ki se po porazih umikajo iz Birme. Poroča se, da so bile na obeh straneh znatne izgube. Proti Čangkajšku so se borile tudi kitajske sile v provinci Junan. Konflikt je nastal, ker je Čangkajšek odstavil guvernerja v Junanu.

Poglavnikov govor v hrvatskem saboru

Zagreb, 29. decembra AS. Poglavnik je imel pred saborom važen govor, ki bo razširjen kot poslanica hrvatskemu narodu. Po pregledu daljnje in bližnje pretekle borbe za neodvisnost hrvatskega naroda je Poglavnik izjavil, da bodo Hrvati, ako bodo hoteli in znali očuvati dragoceno dobrobit neodvisnosti svoje države, sloneče na trajnih in trdnih temeljih, ustvarili najboljše jamstvo za svojo bodočnost. Nato je orisal zgodovinski pomen in praktično vrednost obnovitve tradicionalnega hrvatskega sabora, ki je v tem letu popolnoma odgovarjal svojim nalogam, nato pa je Poglavnik napovedal dve glavni nalogi ustaške vlade: obramba narodnega ozemlja ter zagotovitev prehrane za ljudstvo. Pri prvi točki je Poglavnik poudaril, da je neodložljiva naloga Hrvatske, popraviti zmote in pomanjkljivosti, da bodo oborožene sile odgovarjale krajevnim potrebam, kakor tudi zavezniškim ciljem. Nato je ožigosal nesmiselnost naporov sovražne propagande, ki bi rada zmešala hrvatsko javno mnenje ter izpovedal trdno vero vojske in hrvatskega ljudstva v brezpogojno zmago osi. Nato je primerjal sedanjo hrvatsko prehrano s prehrano v prejšnji svetovni vojni in dejal, da je današnji položaj mnogo manj težji. Resne težave povzroča predvsem nezadosten promet, kakor tudi premajhen čut odgovornosti ljudi, ki verižijo. Ta zima je trda, toda prihodnje leto bo normalno, gotovo pa boljše. Letos je v nekaterih krajih bilo 30% več posejanega, kakor prejšnje leto. Poglavnik je pohvalil narodno zavest hrvatskega kmeta. Nato je pohvalil delo članov sabora in izrazil upanje, da bo novi sabor predstavljal nadaljnjo garancijo za konsolidacijo hrvatskega političnega življenja. Poglavnik je izjavil, da rad prostovoljno prevzame vsako odgovornost, ki je noče deliti z nikomer, marveč z vsemi in da želi delati za splošno blaginjo vseh. Njegov govor je večkrat prekinilo odobravanje, ki se je na koncu spremenilo v viharno in dolgotrajno manifestacijo.

Petain obsodil Girauda

Bern, 29. dec. AS. Maršal Petain je izjavil naslednje: Vsi nečastni voditelji, ki so izročili francosko Severno Afriko Angležem ter Amerikancem, so verjeli in še verjamejo, da delajo v popolnem soglasju z menoj ali vsaj po mojih željah. Zatrjujejo, da izražajo mojo najtajnejšo misel. Najformalnejše izjavljam, da lažejo. Dobili so povelje, naj se upro vsakemu napadu. Morali bi se boriti in so imeli sredstva za to. Oni pa so kršili častno dano besedo ter žrtvovali koristi Francije. Oblast, ki jo je imel Darlan, je brez ozira na moje ponovno zanikanje dajala vtis, kakor da dela legalno. Nobenega dvoma pa ni v primeru generala Girauda. On ne sme in ne more misliti, da bi dobil kakršno koli zakonito oblast. Jaz to formalno zanikam, kakor tudi formalno zanikam, da dela v mojem imenu in na moje povelje.

Giraudu odvzeto francosko državljanstvo

Vichy, 29. dec. AS. Uradno se poroča, da je bilo včeraj s posebnim dekretom odvzeto francosko državljanstvo generalu Giraudu. Izvedelo se je tudi, da je bil v francoskem uradnem listu objavljen dekret, s katerim se odvzema francosko državljanstvo letalskemu generalu Bergeretu in divizijskemu generalu Barreju.

Vsa Evropa mora iti v borbo proti anglosaškemu imperializmu

Berlin, 29. dec. AS. »Hamburger Zeitung« razpravlja o Rooseveltovih imperialističnih načrtih, o katerih piše ameriško časopisje. Ti listi pravijo, da je edina možnost za preprečitev nove vojne materialna in duhovna razorožitev dveh Prusij, Nemčije in Japonske, in sicer tako, da bi imeli Amerika in Anglija (zadnja je omenjena le iz taktičnih razlogov) nekaj desetletij na razpolago vojaški aparat, ki bi lahko v kali zadušil vsako nemško ali japonsko hotenje po obnovitvi vojne.

In Sovjetska zveza? Očividno se sploh ne predpostavlja, da bi Stalinova Rusija mogla iziti nevarno zmagovita iz tega konflikta, če pa bi, pa bi ta anglosaški vojaški aparat onemogočil vse morebitne poskuse vdora sovjetskega imperializma v življenjske prostore dveh anglosaških sil ali — če hočemo biti natančnejši — zvezdnate republike. V Berlinu pripominjajo, da ta težnja ni nova. V bistvu je podobna načrtom, ki so jih razlagali razni veščaki utvar, ki radi prodajajo medvedovo kožo, preden so medveda ubili. Ni torej mnogo različna iz skoro romantičnih časov ženevske lige sankcij, ki je tudi nameravala ustanoviti mogočen mednarodni (beri angleški) policijski zbor, da bi enkrat za vselej preprečila nevarnost vojne. Po washingtonskih imperialističnih načrtih naj bi Združene države ustanovile in vzdrževale policijski zbor, ki bi lahko nastopil, na katerem koli delu sveta in bi takoj ugonobil s silo vsak spor in nemir, z eno besedo vsak poskus otresti se demoplutokratskega severnoameriškega jarma. Toda nemško ljudtvo ve, nadaljuje »Hamburger Zeitung«, kaj bi ga v tem primeru čakalo in ono noče postati anglosaška kolonija. Podobna usoda bi čakala tudi druge evropske narode in zato mora vsak človek na evropski celini storiti vse, da sovražnik ne bo zmagal, kajti od tega napora je odvisna usoda zahodne civilizacije.

Ostri boji na vzhodu

V mrazu in snegu so bili vsi sovjetski napadi krvavo odbiti

Berlin, 29. decembra. AS. V zvezi z vojaškim položajem na vzhodu so snoči izjavili na merodajnem mestu, da začetek prave ruske zime z 20 stopinjami pod ničlo in snežnimi viharji skrajno otežkoča boje. Kljub temu pa nemške in zavezniške čete vendarle nudijo najuspešnejši odpor. Tudi v zadnjih 24 urah so bili obrambni boji kronani z uspehom in Sovjeti so imeli kaj znatne izgube. Boji se razvijajo z menjajočo se srečo. Zato je jasno, da postajajo protiukrepi nemškega vrhovnega poveljstva vedno vidnejši in da se bitka bliža višku. Značilen je naslednji komentar nekega nemškega vojnega dopisnika: »Včeraj se je sovjetska ofenziva zopet poostrila. Rusi so očividno napeli vse sile v upanju, da bodo dosegli odločilne strateške cilje, to je, da bodo zavzeli Rostov, vdrli v Ukrajino in tako odsekali nasprotne sile vzhodno od Donca in v Kavkazu. Stalin bi rad zavzel nazaj, kar je zgubil poleti, kar potrjuje, kako so mu zgubljene pokrajine pri srcu.«

Kar se tiče vsakodnevnih moskovskih poročil pa ni treba posebej pripominjati — nadaljuje nemška uradna poročevalska agencija — da so Sovjeti tudi lansko zimo širili taka poročila. Dogodki sami bodo pokazali, koliko je resnice v njih. V dopolnilo včerajšnjega vojnega poročila je DNB izvedel, da so bili 27. decembra strašni boji ob srednjem Donu pri temperaturi 25 stopinj pod ničlo. Sveže nemške edinice so krvavo odbile vse sovjetske napade ter na nekaterih mestih pritisnile sovražnika proti vzhodu. Medtem pa so močne nemške, italijanske in romunske skupine napadale sovjetske kolone, ki so dovažale pratež, druge so zopet tolkle po sovjetskih oddelkih, ki so se prebijali naprej ter so jih odrezale od glavnine in omogočile njihovo obkolitev. Neka taka obkoljena skupina je v donskem kolenu zaman skušala vdreti skozi obroč. Pri tem je zgubila 15 tankov.

Železniška nesreča v Kanadi

Lizbona, 29. decembra. AS. V Kanadi je prišlo do velike železniške nesreče. Na postaji Almente je vojaški vlak trčil v potniški vlak. Pri nesreči je bilo 32 mrtvih in nad 100 ranjenih. Ubitih je bilo sedem vojakov, drugi pa so bili vsi civilsti.

Angleži so se polastili Džibutija

Rim, 29. dec. AS. Iz angleškega uradnega vira se je izvedelo, da so se angleške in degaullovske sile polastile Džibutija.

Prosimo božjega blagoslova za čim večji uspeh zadostilne pobožnosti petih prvih sobot v čast Marijinemu Srcu

V četrtek, dne 31. decembra bodo ob 7 po vseh cerkvah v Ljubljani sv. maše, za poseben blagoslov božji za pobožnost petih prvih sobot — katere bomo začeli opravljati v soboto, dne 2. januarja 1943 in tako začeli Novo leto v znamenju presvetega Srca Jezusovega in Srca Marijinega.

Udeležimo se teh svetih maš v čim večjem številu ter z vso ponižnostjo in gorečnostjo pripravljajmo sebe in druge na zadostilne pobožnosti v čast Mariji, da bodo naše daritve všeč Bogu.

Vabimo vernike, da tudi sami naročajo sv. maše in darujejo svoje trpljenje v omenjeni namen. Vsaka žrtev, vsaka odpoved, ki bo darovana, bo povečala božji blagoslov; zadoščevanje do bogatejše, dušne koristi naše pokore bodo večje.

Prosimo vse, kakor to le morejo, da k temu zadoščevanju povabijo tudi svojce, ki jih ni doma, ki so morda bolni, morda drugače trpe, da tudi oni darujejo svoje velike tegobe v dar Brezmadežni z vso otroško vdanostjo, da bo ob Mariji združen sleherni Slovenec. — Molitve in trpljenje naj nas vodijo v pokori, v kesanju, — naj nam spremene mišljenje, da bomo polni resničnega krščanskega duha, **polni ljubezni, katere simbol je Marijino Srce.**

Prosimo še posebno vse matere, da pripravijo svoje otroke na to pobožnost.

Otroška srca so božji Materi najbližja. Tudi matere same naj iščejo opore pri Marij, saj je Ona mati Kristusova in je ob Njegovem trpljenju morala sama doprinesti velike žrtve, zato najbolje ume težave sleherne človeške matere. Naj bi bila vsaka mati v ljubezni in skrbi do svojih otrok enaka Mariji, ki je s tako ljubeznijo in vztrajnostjo iskala svojega Jezusa in ga našla v templju, v hiši Očetovi. Koliko sreče bi užile tudi mnoge slovenske matere, ki morda zaman v veliki žalosti in skrbi iščejo svojih otrok, če bi jih zopet našle v domači sredi z vero v srcu. Nikdar ni bila nebeška Mati bližja našim materam, kajti Ona je žrtvovala vse, tudi svojega edinega Sina — zato naj bi slovenske matere vse, prav vse, izročile sebe in svoje otroke Njej v varstvo. Ona bo pomagala v vseh težavah.

Prosimo še prav posebno, da predvsem matere molijo zlasti za tiste otroke, ki so jim pripadniki brezbožne fronte hudobnega duha iztrgali iz src vero in ljubezen. Ti so še posebno potrebni božje milosti in zanje moramo še posebno moliti, da bi se spreobrnili in po Mariji vrnili v družine, v naročje svojih mater, med tiste, ki spoštujejo božje postave, v narodovo občestvo! — Materina beseda, ki je je sama ljubezen, dela pri otrocih čudeže. Zato prosimo, da bi Marijina ljubezen pomirila sleherno srce, ki ga polni sovraštvo, in ga navdalo s pravo ljubeznijo, da bo pravi mir v vseh družinah in v vsem narodu.

Vedimo prav vsi, da našo zemljo krasijo številna Marijina božja pota, ki so že mnoga stoletja vodniki našemu narodu. — V Marijino zavetje so se naši predniki zatekali v svojih preskušnjah in pri Njej, Kraljici nebes, iskali rešitve zase in za svoje drage. — V času turških napadov so tudi Marijine cerkve postale taborišča, odkoder so naši predniki branili vero in svoj rod.

Danes je velik in usoden čas za vse človeštvo, tako tudi za naš narod. Marija naj nam postane zavetje in branik, zavetje v težavah, branik v borbah za ohranitev prave vere.

Pri mašah na Silvestrovo zjutraj, ki jih je naročil Pripravljalni odbor petih prvih sobot, torej ponižno molimo za uspeh velikega zadoščevanja Marijinemu Srcu, ki ga bomo začeli v Novem letu, saj potrebuje naš tako preskušeni narod res velikih milosti od zgoraj. Zato pridružite tem mašam ponovne maše, molitve, dobra dela, žrtve, odpovedi, trpljenja. Velika družina naših prednikov, ki so postavljali Marijina svetišča in v njih molili, nas vabi k veliki vnemi v tem zadoščevanju. Marija v Fatimi pa nam naroča pokoro — pokoro in še pokoro!

Božičnica občinskega podpornega urada

Za božič je občinski podporni urad razdelil 450 potrebnim, ki jedo v njegovih jedilnicah, posebno jedilo, ki je bilo dano v teh jedilnicah, ki so bile vse okrašene in kjer so bila postavljena božična drevesa.

Predsednik odbora senior Campana je izročil potrebnim voščila in pozdrave Visokega komisarja. V imenu obdarovancev, ki so bili deležni te velikodušne pomožne akcije, ki jo je dal režim, se je zahvalila ena izmed žen, ki je prosila seniorja Campano, da naj izrazi Visokemu komisarju najbolj prisrčno zahvalo, ker so Slovenci mogli videti vsak dan velikodušno delo, ki ga izvaja vsak dan v korist potrebnim Pokrajinski podporni zavod. Isto zahvalo so izrekli tudi številni prisotni v treh obednicah, ki jih je obiskal predsednik ob priliki božičnega kosila.

»Čitaj in širi »Slovenca!«

Zborovanje slovenskih krščanskih učiteljev

Ljubljana, 29. decembra.

V dvorani Akademskega doma na Miklošičevi cesti so se včeraj dopoldne sestali na zborovanje vsi pošteni, krščansko misleči vzgojitelji naše mladine, ki so z vso odločnostjo, samozavestjo in krepko poudarili svoje načelno, z nikakimi kompromisi združljivo stališče napram komunizmu. Zbor je odlično uspel in pokazal, da so strnjene in disciplinirane vrste slovenskega poštenega in vernega učiteljstva.

Zbor je vodil predsednik Slomškove družbe g. Štrukelj. V lepem in klenem govoru se je g. predsednik uvodoma toplo spominjal vseh umrlih, zlasti članov — mučenikov, ki so postali žrtve besnega komunizma. Imenoma se jih je spomnil: Marije Nartnikove, šolske upraviteljice v Rožnem dolu, Janka Komljanca, župnika v Prečni, Janeza Raztresena, župnika na Suhorju, Janeza Lovšina, župnika v Planini, Jožeta Kofalta, kaplana v Leskovcu, dalje bivšega bana dr. Marka Natlačena, ki je bil velik prijatelj in dobrotnik slovenskemu učiteljstvu in naposled dr. Lamberta Ehrlicha, ki je bil tudi vnet podpornik v stremljenjih slovenskega učitelja. Gospod predsednik se je dalje spominjal tudi 4 umrlih članov in članic, ki so mirno odšli po plačilo k Bogu.

V svojem predsedstvenem poročilu je g. predsednik očrtal bistvene ideje, ki so vodile družbo pri njenem delu v teh vzburkanih in težkih časih. Kljub šumi zmot in zablod je šla družba svojo ravno pot, držeč se štirih glavnih idej: krščanske, pedagoške, socialne in organizačne. »Smatramo«, je naglasil g. predsednik, za svojo dolžnost, da vse strašne zmote in zablode zavračamo, odbijamo, stoječi na zapovedi božji: »Ne ubijaj! in sledeči naukom katolike cerkve ter idoči za svojim nadpastirjem prevzvišenim škofom. Brez krščanskih načel ni rešitve za narod in ne za stan!« Druga vodilna ideja — navaja poročilo — je krščanskovzgojeslovje: vzgojiti mladino za Boga. Glavni odbor je uvaževal tretje načelo socialnosti. Socialna skrb članstva Slomškove družbe naj bo v geslu: za stanovske tovariše in šolsko mladino. Nadalje je poročilo navajalo, kako je družba delovala v pogledu izpopolnitve organizacije.

Družbina tajnica je nato podala obširno poročilo o poslovanju in stanju Slomškove družbe, ki šteje okoli 400 članov v 5 podružnicah. Delovala sta kulturni in šolski odsek. Družba je izdajala kot mesečnik stanovsko glasilo »Slovenski učitelj«. Kljub vojnim časom je tudi »Vrtec« redno izhajal. Nekatere šole, ki so izgubile svoje šolarske knjižnice, so se obračale na Slomškovo družbo, da bi jim podarila nekaj mladinskih knjig. Rada je ustregla tem prošnjam. Poročilo dalje naglaša, da naj bi se članstvo prav posebno posvetilo mladinski vzgoji, ki ima v teh nemirnih časih toliko sovražnikov. Geslo zavetnika Slomška: Bog, cerkev, mladina! bodi tudi geslo slovenskega učiteljstva!

Sledilo je nato poročilo urednika »Slovenskega učitelja«. Ob stoletnici Slomškove knjige »Blaže in Nežica« je list objavljal razne članke, ki kažejo, kako genijalen je bil škof Slomšek kot vzgojitelj. Tudi urednik mladinskega lista »Vrtca«, ki je med nami najstarejši mladinski list, je podal v zgoščenih besedah zelo zanimivo poročilo o napredovanju in življenju tega mladinskega lista. Dobro pisana beseda se zdi uredniku kot blagodejna toplota sonca, ki vzbuja v rastlinah moč, jih sili v rast in cvetje, da rodijo žlahten sad. V obratnem primeru pa je neprimerno čtivo za mladino strupena slana, ki uniči vso plemenito rast. Izrekel je toplo zahvalo poverjenikom lista, ki so pripomogli, da se je »Vrtec« vzdržal. V poročilu je g. urednik podal tudi na njemu svojstven način zanimivosti o težavah urednika, ki dostikrat prejme kako lepo, vzorno pesem, a naposled ugotovi, da je anonimni pošiljatelj pesmice bil navaden »plonkar«.

Po blagajniškem poročilu je občni zbor odobril z odobravanjem dosedanje delovanje Slomškove družbe in potrdil stari odbor.

Jubilej Concordie

in še nekaj prazničnih dogodkov

O božiču pred 35 leti so ustanovili v Zagrebu nogometni klub pod imenom Concordia. Pozneje so ustanovili v Concordiji še druge športne družine, od katerih se je zlasti lahkoatletska lepo uveljavila. Letošnje praznike so slavili 35 letnico svojega obstoja. Naše bralce bo zanimal zlasti oni del proslave, ki se je razvijal na igrišču, kjer so imeli v gosteh enajstorico dunajskega FAC-a. Zagrebška Concordia, ki se je letos povzpela do državnega prvenstva, tudi tokrat ni razočarala številnih prijateljev in simpatizerjev, ki so prišli gledat jubilejno nogometno tekmo. Po živahni igri, v kateri so se odlikovali zlasti domačini, je zmagala Concordia s 3:1 (0:0).

Dunajski FAC je nastopil v Zagrebu tudi proti bivšemu hrvatskemu nogometnemu prvaku Gradjanskemu. Tudi tokrat je moral prepustiti slavo domačinom, ki so zmagali z 0:2. Čeprav je bilo vreme mrzlo, so imeli okrog igrišča 8000 vnetih bodrilcev in radovednih opazovalcev.

Ko že govorimo o nogometu, ne smemo prezreti božičnega turnirja v Budimpešti, katerega se je udeležilo v dveh dneh 20.000 gledalcev. Igrala so štiri moštva iz profesoialne lige. Nazadnje je zmagala enajstorica iz Velikega Varadina, ki se je plasirala pred Kispestom z izidom 2:1 ter pred Szolnokom in Ferencvarosom.

Tudi v Mariboru niso bili brez sporeda na zelenem polju. Povabili so enajstorico Sturma iz Gradca, ki igra v višjem razredu. Zato pa je bilo veselje tem večje, ker ga je mariborski Rapid s precejšnjo lahkoto obvladal in premagal z razliko 6:1 (2:1). Tako so Mariborčani nad vse zadovoljni z zaključkom letošnje nogometne sezone. Poročila hvalijo zlasti Gajška, ki je bil kot srednji krilec steber moštva. Tudi Janžekovič in Konič sta doprinesla svoj delež k visoki in nepričakovani zmagi, ki je navdušila vseh 400 gledalcev.

Kakor navadno, tako so gledali tudi letos o božiču v Garmischu lepe tekme v hokeju na ledu. Tu je nastopil nemški državni prvak Rissersee proti nemškim tovarišem iz Prage. Sreča je bila na strani Pražanov, ki so zmagali z 1:3. Pri ponovnem srečanju pa, ki ga je gledalo 10.000 oseb, je bil rezultat 4:1 v prid Risserseeju. — Berlinski igralci hokeja na ledu (Rot-Weiss) so nastopili proti predstavništvu Budimpešte in ga odpravili s 5:3. V športni palači so nastopili tudi prvaki umetnega drsanja, med katerimi je zlasti Marta Musilak zapustila najboljši vtis in žela veliko hvale.

Nov potresni sunek

Ljubljana, 29. decembra.

Ljubljančani so še prav trdno spali, ko se je v torek, 29. t. m. okoli 4.45 zemlja vnovič primerno močno stresla. Zaporedoma so se vrstili 4 sunki, eden močnejši od drugega v smeri od vzhoda proti zahodu. Valovit potres je trajal dobre 4 sekunde. Čulo se je votlo bobnenje. Na reševalni postaji so imeli občutek, kakor da vozi tramvaj, hudo natrpan. Pokončne omare so se zazibale, kakor to zatrjujejo nekateri zgodnji vstajalci. Na stropeh viseči lestenci, električne luči so se prav tako zamajali. Drugod so steklenice s kozarci zažvenketale. Nekateri dalje pripovedujejo, da so že v ponedeljek okoli 21.30 ponoči občutili lahno tresenje in zibanje. Ta sunek je bil zelo kratek, trajal je samo dobro sekundo. Smer jutranjega potresa je bila od vzhoda proti zahodu in zato so nekateri mnenja, da je ta potres najbrž v zvezi s potresi, ki še vedno trajajo na ozemljih Male Azije in v Carigradu, ko je bil tam pred dnevi spet zelo močan potres, ki je porušil do 160 poslopij in hiš.

Leto 1942 zaznamuje doslej že štiri potrese manjše jakosti in obsega. Poleg nočnega in davišnjega smo 17. decembra ob 5.45 zaznamovali potres, ki je bil po jakosti sličen davišnjemu. Spomladi, 14. aprila je bil prav tako, le nekaj sekund trajajoč, valovit potres.

V Ljubljani skoraj ne mine leto, da ne bi potresna kronika zaznamovala kak treslaj. Prav pogosti so bili potresi v letih od 1856 tja do 1886.. V tej dobi so se vsako leto vrstili po trije potresi, zlasti v spomladanskih mesecih. Po katastrofalnem potresu 25. aprila 1895 so ljubljanski dnevni kronisti objavljali pogosta poročila o potresih, ki so jih opazovali in čutili v Ljubljani in na deželi. So bila pa tudi stoletja, ko je Ljubljana doživljala še strašnejše potresne grozote in strahote ko leta 1895.

V spomin pok. Mari Pirčevi

(Iz nagrobnega govora.)

Pri seji na večer one noči med četrtkom in petkom pred desetimi dnevi, ko si legla za vedno, smo se domenili, ali ne, gospodična Mara, da se vidmo zadnjo nedeljo v decembru pri izrednem shodu Marij. kongregacije, kateri si bila prefekta. Torej danes, zadnjo decembersko nedeljo, je ta shod, kot je bilo sklenjeno, v nepričakovanih okoliščinah, sicer vendarle shod, pri katerem imaš izredno stališče, o Tebi bomo govorili:

V prvem letu tega stoletja, tri dni pred praznikom Vnebovzete, ki Ti je dala ime, Ti pa Njej vso ljubezen, si bila v Borovnici, v soseščini božje žlahte pod skrivnostnim Krimom, pridružena trem sestricam. Ob skrbi svetniške matere, ki poučujejo mnoge: prva, učiteljica poganom v Kini — misijonarka, druga, učiteljica svoji družini in deci v viški šoli — mati, tretja učiteljica v samostanu — redovnica, četrta, Mara, pa je sklenila združiti poklice vseh treh starejših sestra v enega: v poklic moderne katoliške akcionašinje: ostati doma, pa biti misijonarka, ostati samska, pa duhovna mati mnogih, živeti med svetom, pa kakor redovnica, vsem pa učiteljica in vzgojiteljica h Kristusu.

1. Edina si ostala še pri dragem ateju, se z vso ljubeznijo posvečevala domu, pa vendar zapuščaš ob vsaki priliki toploto domačega življenja, da kot misijonarka prinašaš Boga v moderno pogansko družbo. Ljubezen Kristusova Te priganja. Zato hitiš... Hitiš v šolo med svoje nebogljenčke..., hitiš v Marijin vrtec med svoje ljubljenčke, hitiš k shodom in sejam... na sto krajih Te hočejo imeti, da predavaš, vodiš, učiš, svetuješ, predvsem pa delaš. Kličejo Te ubogi po predmestnih barakah in zatohlih stanovanjih, hitiš..., zdihuje bolnik, hitiš, da mu zvesto stojiš ob strani v dolgih urah, za ono dekle si zvedela, da je ni več k shodom, da hodi svoja pota, hitiš, da rešiš dušo. Kot izborno altistko Te z obema rokama sprejema stolni pevski zbor, pesem Ti je podvojena molitev. Hitela si posebno zadnje tedne, kot bi vedela, da gre na večer... To je končno strlo Tvojo odpornost. Kako jasna, odločna in cerkvenemu vodstvu vdana si bila pri presojanju pokretov naših dni. Zelo si se zabavala, ko si slišala, da bi bila prva na vrsti, če...

2. Duhovna mati mnogih si bila. Vsa materinska, ko si iskala v pogledih defektne dece iskrico duha; razumela si jo, ona pa Tebe. Vrtničarji so Te obdajali z otroškim zaupanjem; mladenke, ki jih je vabil svet, si z veliko potrpežljivostjo zvabila v Družbo in jih znala obdržati..., zato si bila do ljubosumnosti ponosna nanje. Strokovna učiteljica se spozablja in postaja kakor tisti, ki streže, da vse pridobi. Lastna osebica ji ne pomeni nič, samo da gre božja stvar v klasje...

3. Sredi modernega sveta — kakor redovnica. Povsod Te kot ščit obdaja skrivnostna osamljenost ascetičnega življenja. Kako skromna, nezahtevna..., kako čuje modra devica v zgodnjem jutru in v noč, da dobi čas za svojega Ženina! Kdo je bil med prvimi molivci v šentjakobski cerkvi, čez dan med redkimi obiskovalci, kdo se zadnji poslavlja v svitu večne luči, ko cerkvenik že zaklepa vrata? Mara! Včasih nepremično kleči, potem spet hiti ob postajah križevega pota vsak dan..., vsak dan spreminja ob evharističnem oltarju svoje življenje v krvavo žrtev. Vsaka beseda razodeva, da Mara živi v svetu, ki ni od tod. Redovnica sredi modernega sveta...

Gospodična Mara! Zdaj, ko je zvil Stvarnik šotor Tvojega zemskega bivanja, smo Ti hvaležni za vzgled, za delo. Naši mladini si postavila bližnji ideal za delo, molitev in žrtev. Upamo, da Ti je zdaj dobro; saj Bog ve, da si zidala na temelj, ki je Kristus, da si zidala zlato in srebro, drago kamenje. Če je bilo vmes tudi kaj lesa, slame, sena, naj Ti pravični sodnik šteje v očiščenje zadnje veliko trpljenje. Če se Ti je treba rešiti kakor skozi ogenj, Ti hite v pomoč naše molitve. Ti pa prosi tam za svoje sorodnike po krvi in delu, za sodelavce, za farno mladost.

Župnik Kanduč – ubit

Iz Logatca poročajo, da so komunisti ubili župnika Franca Kanduča. Na Štefanov dan je šel na podružnico sv. Štefana maševat, pa so spotoma streljali nanj komunisti in ga smrtno ranili. Bil je prepeljan v Logatec, toda zdravniška pomoč mu ni mogla več pomagati. Izkrvavel je in umrl.

Pokojni g. župnik je doma iz Idrije. Rojen je bil 9. aprila l. 1887, za duhovnika posvečen 14. julija 1910. Od l. 1927 je bil župnik v Kropi na Gorenjskem. Od lanskega leta dalje je pomagal v dušnem pastirstvu v Grahovem.

Komunisti so prav na božične praznike prideiali že tolikim drugim zločinom nad duhovniškim življenjem zdaj še umor g. Kanduča. Pa se še izgovarjajo, češ, mi smo tudi katoličani, in celo v »Slov. poročevalcu« se podpisujejo nekateri člani »osvobodilne fronte« kot »Katoličani v OF«, čeprav imajo na vesti že 17 ubitih duhovnikov! Vsi ti umori bodo pravično in najstrožje poplačani, o tem naj si komunisti in njihovi pomagači »krščanski socialisti« ne delajo nobenih utvar. Javnost pa zdaj ponovno ve, koliko so vredna komunistična priznanja o »nekaterih napakah, ki jih je storilo partizanstvo in glede katerih je prišel sklep, da se ne bodo več ponovila«. Komunist ne more nikoli spremeniti svoje zločinske narave.

Prodane kinovstopnice. Po poročilu agencije Stefani je bilo v letu 1941 prodanih vstopnic za gledališča in kinematografe kakor tudi za vse ostale prireditve 467.3 milij. komadov, od tega je bilo prodanih v glavnih mestih pokrajin 297.366.000 vstopnic, v ostalih krajih pa 169 milijonov 943.000.

31

CESARICA S TRPEČIM SRCEM

Podnevi sta policijski komisar Habrda in Gorjup obvestila samostanskega prednika p. Grünbocka da »bo treba ponoči na pokopališču pokopati neko plemkinjo ki se je v nastopu blaznosti ubila blizu Mayerlinga.«

Ves zmeden se je predstojnik izgovarjal, da tega ne more storiti in je zahteval časa za premislek. Tedaj pa sta mu komisarja pomolila pod nos pismo s cesarskimi grbi. Moral se je vdati in povrh še priseči, da ne bo nikomur izdajal ničesar o tem, kar se bo to noč godilo na pokopališču. Pozneje je predstojnik priznaval, da ga je vse to tako zmedlo, da sploh ni vedel, za kaj gre.

Čas pa je bil kratek in mizar v samostanu je moral hitro zbiti krsto, grobar pa naglo skopati grob.

Bilo je že enajst, kočij iz Mayerlinga pa še ni bilo.

S komisarjem Gorjupom sta odšla čakat na cesto.

»Nazadnje smo opazili sprevod. Grof Stockau in Baltazzi sta bila v prvi kočiji. Truplo mladenke je sedelo med njima, trdno in koščeno, držala pa sta ga oba pod roko... Nadaljevali smo pot do pokopališča, ne da bi se ustavili pri samostanu. Zaradi silnega viharja in dežja so se kočije le počasi pomikale naprej. Kočijaž grofa Stockaua je moral celo še pritrjevati kopita svojim konjem, ki jim je neprestano drselo na ledu. Nazadnje smo prišli do pokopališča. Ura je bila ravno polnoči... Grof Stockau, Baltazzi, komisar Gorjup in jaz smo potegnili truplo iz notranjosti kočije in ga odnesli v kapelo, kjer je bila krsta, ki je bila zbita preprosto iz štirih desk. Vanjo smo položili mrliča. Grob pa še ni bil izkopan. Slabo vreme je grobarja preveč oviralo. Vkljub vsemu prigovarjanju, grobarja nista mogla kopati hitreje. Stene groba so se večkrat zrušile in praznoverna grobarja nista marala nadaljevati z delom, ker sta trdila, da je to slabo znamenje. Vrnili smo se v samostan, pri krsti pa pustili nekaj redarjev, ki smo jim prepovedali, da bi komu pokazali vsebino... Grob je bil pripravljen šele ob sedmih zjutraj. Ko smo se vrnili na pokopališče, smo krsto zabili, p. Grünbock je opravil mrtvaške molitve in nato smo skupno odnesli krsto do groba. Strašno vreme nam je delalo silne težave. Le počasi smo korakali naprej. Grobarja sta se neprestano križala in se na vse načine izgovarjala, dasi bi ju blagoslov duhovnika lahko pomiril. Nazadnje so le zdrvele prve grude prsti na krsto. Ob pol desetih smo zapustili pokopališče.«

Več let ni smel noben spomenik krasiti groba Marije Večere. Niti preproste plošče niso smeli dati na grob. Če je mati hotela priti molit na grob svoje hčerke, je vedno morala prositi za dovoljenje na policiji.

Nekega dne pa je vodja dunajske policije Kraus izjavil notranjemu ministru grofu Taffeju, da se mu zdi ta krutost pretirana. Ko je poročal o nadziranju Heiligenkreuza, je napisal: »Strogo izvajam vsa navodila, ki sem jih prejel. Menim pa, da se strinjam z vašo ekscelenco, če menim, da bi bilo treba vpoštevati bolečino nesrečne matere. .«

Resnično Marija Večera ni zaslužila tega sramotnega ravnanja. Ljubila je Rudolfa z ljubeznijo neizkušene in nevedne mladosti. Njen zapeljivec jo je spravil tako daleč, da je bila srečna, da je lahko z njim skupno umrla.

Zagrešila je samo eno: verjela je besedam, zapeljivim vabam elegantnega nadvojvode, ki je bil razumen, razsipen, blodnež in moralno in telesno izrodek. Gnil je bil do zadnjih delov svojega telesa..

Ko je izdal ukrepe o Heiligenkreuzu, je cesar Franc Jožef hotel obvarovati čast Habsburžanov. Menil je, da bo na ta način uničil spomin Marije Večere. Domišljal si je, da jo bo izločil iz žaloigre, ki je uničila njegovega sina Rudolfa, in to tako, kakor se skuša izbrisati ljubavna dogodivščina, če se zažgo ljubavna pisma. Pri tem pa se je zelo zmotil. V tem oziru je dokazal ozkosrčnost, pomanjkanje srčnosti in moralne višine, ki bi se težko pričakovala pri vladarju, ki je sicer moral prenesti že toliko udarcev.

Štirinajsto poglavje.

Žaloigra v Mayerlingu je odprla pred Elizabeto strašno pot, na katero jo je njena nesrečna usoda nato še bolj porivala.

Brž ko so Rudolfovo krsto položili v grobnico pri kapucinih in ko so se končale vse pogrebne slovesnosti, je Elizabeta takoj odšla z Dunaja k svoji materi v Possenhofen pri jezeru Starnberg. Tja so kmalu prišle njene štiri sestre, ki jo zelo ljubijo. Prišla je Marija, bivša neapeljska kraljica, Helena, kneginja Turn-Taxis, Matilda, poročena grofica Trani, in Zofija, vojvodinja Alenson. Dasi jo je njihova ljubezen zelo ganila, je vendar hitro pobegnila. Ni mogla prenašati, da bi dolgo gledala pred seboj strašen okvir svojega tajinstvenega romana: grad Berg in Otok cvetja.

Zato se bo za nekaj tednov skrila sama, popolnoma sama, v tirolske gore, v Meran. Od tam pa je odšla na Krf.

Tam je dolgo vzdržala. Takoj je čutila, da se ji je zdravje zopet vrnilo in okrepilo.

Na otoku si je zgradila bajno bivališče, marmornato palačo, polno antičnih kipov in reliefov. Obsežno stopnišče je med najraznejšim cvetjem vodilo na obalo morja. Velik gozd borov in cipres je varoval domovanje pred nepotrebnimi radovedneži.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 30. decembra: Evgenij, škof; Liberij, škof; Anizija, mučenica; Sabin, škof in mučenec; Honorij, mučenec.

Četrtek, 31. decembra: Silvester I., papež; Melanija, sveta žena; Kolumba, devica in mučenica; Donata, mučenica; Poncijan, mučenec.

Lunina sprememba: Zadnji krajec 30. decembra ob 19.37. Herschel napoveduje nestanovitno vreme.

Novi grobovi

✝ **Jožef Herfort.** V ponedeljek je umrl v Ljubljani po dolgi, mučni bolezni 77 letni ugledni posestnik v Mostah g. Jožef Herfort. Pokojni je bil brat preparatorja Viktorja Herforta in stric dr. Jožefa Herforta. Zapušča tri hčerke in dva sinova. Pokopali ga bodo v sredo ob pol petih popoldne iz Zaloške ceste št. 161. Naj rajnemu sveti večna luč, vsem njegovim dragim naše iskreno sožlje!

✝ **Jožica Novak.** V ponedeljek je umrla v Ljubljani gospa in mati Jožica Novak, rojena Šaplja, soproga prof. dr. Frana Novaka. Blago mater bodo pospremili na zadnji poti v sredo ob treh popoldne iz kapele sv. Jožefa na Žalah. Sveta maša zadušnica bo 4. januarja ob pol osmih v frančiškanski cerkvi. Naj počiva v miru, vsem svojcem naše sožalje!

✝ **Dragotin Štrucelj.** Po daljši bolezni je umrl v Ljubljani g. Dragotin Štrucelj, častni konzul Portugalske in bivši carinski posrednik. Pokopali so ga v torek popoldne, maša zadušnica bo v sredo, 30. decembra ob pol osmih v farni cerkvi sv. Frančiška. Naj počiva v miru, vsem njegovim dragim naše sožalje.

Verniki!
Izšla je krasna in pomembna knjižica
TVOJA MAŠA TVOJE ŽIVLJENJE
(Napisal L'Abbe Dutil)
ki je prevedena že v vse svetovne jezike. Knjižica razkriva verniku na jasen in globok način skrivnost svete daritve in nas uči živeti z njo.
Stane broš. L 2·50, skupaj z mašo v čast Presv. Srcu Jezusovemu L 6·—. Oba dela vezana L 14·—
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

— **Nalahno sneži.** Letošnje decembrsko vreme je še vedno nekako volneno in ne premrzlo, kajti bila so leta, ko je dnevna temperatura že prve decembrske dneve padla za več stopinj pod ničlo. Letos v decembru je marsikatero sadno in drugo drevje začelo dobro brsteti. Ponekod imajo jablane močno nabreklo popje, tudi lepe magnolije so začele bujno brsteti, toda sedanji, še itak zmerni mraz je nadaljnje brstenje ovrl in otežkočil. V ponedeljek je bil dosežen dnevni temperaturni maksimum —2.8. V torek pa je bila jutranja temperatura za las višja od prejšnjih dni, toda še vedno pod ničlo. Bilo je v torek zjutraj —0.7. V torek zjutraj je spet lahno sneželo. Barometer je začel padati in je v torek zjutraj dosegel stanje 765.5 mm. Od ponedeljka do torka zjutraj je bilo 0.3 mm padavin.

— **Za novoletno darilo** kupite svojim prijateljem in znancem, posebno pa gospodinje svojim družinam, izvod naše »Družinske pratike« za leto 1943. Zelo boste ustregli vsakemu obdarovancu. Izvod stane le 2 liri.

— **Razne nesreče na deželi.** Jože Lambergar je kljub 63 letom še krepak in dober tesar, doma v Dobrunjah. Po nesreči je padel in si zlomil desno roko. — Marija Čudnova, 62 letna posestnikova žena v Vnanjih goricah je padla z 4 m visoke lestve in dobila hude notranje poškodbe. — Amalija Peternelova, 18 letna kmetska delavka v Blatni Brezovici je bila zaposlena pri slamoreznici, ki ji je po nesreči odrezala prste na desnici. — Cirkularka je ključavničarju, 24 letnemu Antonu Verderberju v Kočevju porezala prste na desni roki. — Franja Švigljeva, 15 letna posestnikova hčerka v Begunjah pri Cerknici, si je pri padcu zlomila desno nogo. — Tilka Petrovčičeva, 8 letna hčerka čevljarskega mojstra v Hotederšici pri Logatcu, bi bila kmalu postala žrtev ognja. Obleka ji je začela goreti. Klicala je na pomoč. Z največjo naglico so ji gorečo obleko strgali z života, po katerem je dobila hude opekline.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Delavniki: 15.30, 17.30, Sloga od 14 dalje
nedelje in prazniki: 10, 13.30, 15.30, 17.30
v kinu Union je matineja ob 10.30.

Ljubka, moderna veseloigra z glasbo in petjem
Pojoča ljubezen
Jazz in sport!
V glavni vlogi: Maria Denis, Massimo Serato
KINO MATICA — TEL 22-41

Film ljubezni in glasbe
„Če se vrneš"
V glavni vlogi: Rèda-Caire in Nicole Vattier
Glasba: Mario Schi«a
KINO SLOGA — TEL 27-30

Sijajni film o veliki, tragični ljubezni po Sem Benellijevem romanu
GORGONA
V glav. vlogi: Mariela Lotti, Rossano Brazzi.
KINO UNION — TEL 22-21

Ljubljana

| **Rekolekcija za duhovnike.** Po zgledu iz drugih krajev začnemo novoletne rekolekcije s skupno adoracijsko uro na prvi petek 1. januarja ob 4 popoldne. Nato bo skupno premišljevanje in na koncu predavanje. — Vse preč. gg. vljudno vabi vodstvo Doma in UA.

| **Delitev racioniranih živil v mesecu januarju.** Meseca januarja 1943-XXI bodo dobili potrošniki sledeča racionirana živila na navadno živilsko nakaznico: dnevno 150 gr kruha ali 150 gr krušne moke ali 225 gr koruzne moke. Dalje mesečno 1000 gr riža, 1000 gr testenin, 500 gr sladkorja, 100 gr slanine, 200 gr masla, ¼ del olja in 100 gr mila. — Potrošniki na področju mestnega preskrbovalnega urada Ljubljana, ki niso pridelali fižola, ali ki ga niso pripeljali v Ljubljano z dovolilnico Prevoda, bodo dobili razen tega še 500 gr fižola na odrezek »A«.

| **ZA NOVO LETO SE SPOMNITE NAJBEDNEJŠIH — SLEPIH! DARUJTE DRUSTVU SLEPIH!**

| **V drugem delu nocojšnjega violinskega koncerta,** ki ga bo izvajal Jurij Gregorc ob 18 v mali filharmonični dvorani, je predvsem na sporedu njegova lastna skladba Rubato appassionato, ki je nastala leta 1938. Ta njegova skladba je bila izvajana še isto leto v Buenos Airesu na koncertu moderne skladbe. Ponovno pa je bila izvajana tudi v naših radijskih koncertih. Dalje je na sporedu Čajkovskega Melanholična serenada, široka, globoko občutena melodika, ki nosi vse odlike slavnega mojstra. Koncertni spored zaključuje efektni Paganinijev Capriccio št. 20. Violinista Gregorca bo spremljala na klavirju pianistka Marta Bizjakova. Na koncert mladega domačega umetnika opozarjamo in vabimo. Začetek bo točno ob 18 v mali filharmonični dvorani. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

| **Ponesrečenci v Ljubljani.** Dan za dnem v zimskem času zaznamuje kronika nesreč razne padce, ko si ljudje zlamljajo noge ali roke. Takih nesreč je skoraj do 50 odstotkov od vseh nezgod. Zasebnica, 66 letna Leopoldina Šmidova si je pri padcu zlomila levo nogo. — Hočevar Dušan, 14 letni dijak, se je močno usekal v levico. — Ivanka Unetičeva, 22 letna služkinja, je padla s podstrešja 3 m globoko in si hudo zlomila levo nogo. — Pri močnem padcu si je poškodoval hrbtenico 35 letni delavec Josip Petrovčič. — Na trimostju je spodrsnila 21 letna šivilja Kristina Zormanova in se pri padcu hudo potolkla po glavi. — Hud pes je ugriznil 11 letnega Marjana Šajna, sina postrežnice in to v levico. Lastnik psa bo odgovarjal pred sodiščem. — Jože Ferlič, 13 letni sin pekovskega mojstra, si je pri padcu zlomil levo nogo. — Rupnik Asojzija, 62 letna žena železničarja, pa si je zlomila desno nogo.

| **Božični čas — božični čar in mir.** Človeško srce je v teh vzvišenih dneh najbolj spremljivo. Dobrota mora v tem svetem miru zmagati nad dolgo skrito zlobo. Pohlepni računi Grege, Jurce in Tinača se spremene v samo dobroto, ko srečajo sv. Družino — na koledovanju — v božični noči, in ji težko priberačeno vse podare. In v hipu so odpuščeni stari grehi. Eden za drugim krenejo na pot po plačilo in sama božja Milost jim je v oporo. »Tri kralje« bo 1. januarja ob pol 5 uprizoril »Rokodelski oder«. Preskrbite si vstopnice v predprodaji, v nedeljo od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrarkova 12-I., desno.

| **Sadjarsko in vrtnarsko — podružnica Vič** — je prejelo živo apno. Dvignite ga takoj pri g. Gabrovšku, Rožna dolina, Cesta XVII-1.

| **Izpred malega kazenskega senata.** Mlad Galjevčan France Poženel, po poklicu krojaški pomočnik, ki mu pa ta poklic ne prija, rajši krade in igra hazardne igre, je bil pred malim kazenskim senatom obsojen na 1 leto in 3 mesece robije zaradi zločina tatvine in prestopka nakupa ukradenega kolesa. Poženel je 1. aprila 1941 ukradel Mariji Palčičevi, ko se je z magistratno kapo izdajal za mestnega uslužbenca, več zlatnine v takratni vrednosti 5000 din, dalje je na Črnučah kupil od nekega Rotarja moško kolo za 25 nemških mark, ko je bilo kolo vredno tikrat toliko. Poženel je lažno ovajal tudi mnoge osebe, za kar bo moral še odgovarjati pred sodiščem.

| **Na novo leto in v nedeljo 3. januarja** bodo ob 4 pop. križarji in klarice uprizorili v frančiškanski dvorani p. Krizostomovi otroški igrici »Začarana kraljevska otroka« in »Mali Jezus je prišel« ter Boonovo dekliško zborovsko igro »Sv. Cecilija«. Vabimo vse naše starše, da pripeljejo svoje male varovance k tem predstavam. To bo za vas in zanje najlepše božično veselje. Pohitite z nakupom vstopnic v trgovini A. Stiligoj, Frančiškanska ulica.

| **V Ljubljani so umrli od 18. do 24. decembra:** Kordisch Terezija, 77 let, učiteljica v p., Za gradom 1; inž. Obereigner Emil, 71 let, gozdarski nadsvetnik v p., Rimska c. 10; Gortnar Alojzija roj. Lotrič, 79 let, žena mest. delavca, Apihova ulica 34; Baraga Martinka, 3 mesece, hčerka žel. zvaničnika, Lampetova ul. 13; Hafner Marija roj. Čuk, 75 let, vdova po finančnem nadpredledniku, Cigaletova ulica 3, Šega Marija roj. Lotrič, 93 let, vdova jermenarja, Japljeva 2; Oražem Ivana roj. Trškan, 66 let, posestnica, Predovičeva 5; Lebar Avgust, 71 let, podobar, Japljeva 2; Bertoncelj Stanislava, 4 mesece, hči zasebnega uradnika, Bežigrad 1; Seljak Ema roj. Lassnig, 49 let, žena insp. drž. žel., Obirska 22; Otolani Vincenc, 55 let, železničar, Tovarniška 9; Sušnik Nežka, 54 let, delavka, Jenkova 5. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Kramar Andrej, 5 mesecev, sin žel. kurjača, Klunova 7; Florenini Ludvik, 72 let, višji poštni ontrolor v p., Prisojna 1; Roje Marija, 65 let, služkinja, Staretova 14; Andoljšek Franc, 7 let, Velike Poljane 3 pri Ribnici; Potokar Marjan, 3 leta, sin delavca, Stranska vas 22, Grosuplje; Babič Frančiška, 42 let, žena rudarja, Kočevje-Rudnik 222; Zalokar Marija, 46 let, prodajalka pri Šumi, Topniška 17; Šibovc Alojzij, 68 let, vpokojeni žel. uradnik, Gradaška 14; Golouh Frančiška roj. Regent, 56 let, žena uradnika, Topniška 14; Jarc Alojz, 61 let, mestni delavec, Rožna dolina 37; Koprivec Terezija roj. Košak, 67 let, vdova železničarja, Maurerjeva 5; Gregorič Otokar, 28 let, dipl. jurist, Poljanski nasip 14; Rozman Neža, 45 let, žena orožn. narednika, Zg. Kašelj 54, obč. Polje; Logar Antonija, 71 let, branjevka, Galjevica 62; Zupančič Jožef, 3 leta, sin delavca, Boštanj 9; Dominko Franja, 38 let, žena učitelja, Vrhnika, Nova cesta 38.

Gledališče

OPERA. Sreda, 30. decembra ob 16: **»Seviljski brivec«**, Red Sreda. — Četrtek, 31. decembra ob 16: **»Slepa miš«**. Opereta. Izven.

Sprememba repertoarja. Zaradi bolezni v opernem ansamblu je za 30. t. m. napovedana premiera Puccinijeve opere »Sestra Angelica« in »Beethovnova 7. simfonija« preložena. Uprizoritev bo **2. januarja v soboto ob 16 za red Premierski, V sredo 30. t. m. pa bo »Seviljski brivec« za red Sreda.**

DRAMA. Sreda, 30. decembra ob 16.30: **»Oče«**. Red B. — Četrtek, 31. decembra ob 16.30: **»Ples v Trnovem«**. Izven.

Naznanila

ROKODELSKI ODER. Novo leto, 1. januarja ob pol 5: »Trije kralji«. — Nedelja, 3. januarja ob pol 5: »Trije kralji«. — Sreda, 6. januarja ob 3: »Trije kralji«. — Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo na dan predstave od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrarkova 12-I, desno.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Bleiweisova c. 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Šelenburgova ulica 7.

POIZVEDBE. 23. decembra je bila izgubljena od Ljudske knjigarne do semeniščа črna listnica z denarjem in fotografijami. Poštenega najditelja prosim, da to izroči v upravi »Slovenca« pod štev. 161.

RADIO. Sreda, 30. decembra. 7.30 Slovenska glasba — 8.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 13.45 Lahka glasba — 13.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 13.15 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Pesmi za vse okuse vodi dirigent Segurini — 14.00 Poročila v italijanščini — 14.15 Pisana glasba — 14.30 Koncert čelista Cende Sedlbauerja — pri klavirju Marijan Lipovšek — 15.00 Poročila v slovenščini — 17.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Polke in mazurke — 17.35 Koncert sopranistke Angelike Tuccari — 19.00 »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Simfonična glasba — 20.00 Napoved časa — Poročila v italijanščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.45 Radio za družino — 21.30 Orkester »Cetra« vodi dirigent Barzizza — 22.10 Koncert Ljubljanskega komornega dua Trost Slajs — A. Trost — klavir, J. Slajs — violina — 22.45 Poročila v italijanščini.

Na vzhodno fronto ruskega bojišča so prispeli božični darovi za italijanske čete

Iz Gorizije

Duhovniška vest. G. zlatomašnik A. Kosovel, župnik v S. Andrea, ki spada med mestne župnije, je po več kot polstoletnem uspešnem delovanju v vinogradu Gospodovem, star 83 let, stopil v zasluženi pokoj. Na njegovo mesto je bil imenovan profesor g. dr. Alfonz Čuk. V nedeljo 13. decembra, ko so farani slavili tudi praznik svojega patrona sv. Andreja, je bil novi župnik slovesno ustoličen. Umestitev je vodil stolni kanonik msgr. Ig. Valentinčič. Izredni slovesnosti je prisostvovala vsa fara. Mogočna cerkev je bila vsa v zelenju in belih nageljčkih. Tudi petje priznanih cerkvenih pevcev je bilo odlično. Mlademu župniku želimo na novem mestu obilo božjega blagoslova!

FANTEK V NEBESIH

TEKST IN SLIKANICE: DAGMAR KAČER

65.

NEOPAŽENO SMUKNE V SVOJO SOBICO IN GLEJ: NA MESTU NJEGOVE POSTELJICE STOJI ROŽNA ZIBELKA. DOBRI BOG JE POLOŽIL VANJO NOVEGA FANTKA, NJEMU TAKO ZELO ZELO PODOBNEGA.

66.

BOG JE USLIŠAL NJEGOVO PROŠNJO IN PODARIL MAMICI NOVEGA OTROČIČKA V VESELJE. MAMICA GA JE NESLA NA VRT, GUGALA GA IN PELA. IN ANGELČEK JE VEDEL, DA BO ZDAJ VEDNO VESELA.

67.

ZAFRFOTAL JE PO ZRAKU IN ODLETEL NARAVNOST V NEBESA, DA SE ZAHVALI BOGU ZA MAMINO UTEHO. POTEM SE JE VRNIL KOT ANGEL VARUH SVOJEMU BRATCU.

KONEC.

KULTURNI OBZORNIK

Simfonični koncert Glasbene Matice

V ponedeljek zvečer je priredila Glasbena Matica v veliki unionski dvorani simfonični koncert, na katerem je izvajala Corellija (Sarabanda, Giga, Badineria), Osterčev Religioso, Bachov koncert v a-molu in Beethovnovo simfonijo v A-duru. Kako zaželjene so v Ljubljani take in podobne prireditve, priča velika udeležba glasbenega občinstva, ki je zasedlo dvorano do zadnjega mesta.

Orkester Glasbene Matice nas je tudi tokrat prepričal, da imamo Slovenci v njem predstavnika visoke glasbene kulture. Posamezna dela je podal precizno, prav temeljito pa je naštudiral Corellija. Dela, ki so bila na sporedu, bi zahtevala mestoma še več poglobitve, kar velja zlasti za Osterčev Religioso katerega izvedba je ostala hladna. V Bachovem koncertu v a-molu je nastopila kot solistka (violina) Francka Ornik-Rojčeva. Svojo nalogo je rešila z globino svojega znanja in nas je tudi tokrat prepričala, da spada med naše solistične vrhove. Želeli bi jo slišati še ob drugih podobnih priložnostih.

V celoti pa smo imeli vtis, da se simfoničnemu orkestru Glasbene Matice ni posrečilo izčrpati in podati vso lepoto del, ki so bila na sporedu. Tudi poglavja Beethovnove simfonije v A-duru bi zahtevala še študija in poglobitve, da bi bili deležni one toplote, ljubkosti in dinamične sočnosti, katero smo mestoma pogrešali in za katero je orkester Glasbene Matice sposoben.

Koncert je naštudiral in ga vodil naš violinski virtuoz Karlo Rupel. —a.

Dve produkciji Glasbene Matice

Pred prazniki so priredili gojenci Glasbene Matice dva prav uspela nastopa, ki sta imela, prvi sicer manj poudarjen, drugi pa izrazito božični značaj. Pa prvem nastopu je pokazalo svoje znanje kakih 25 gojencev; bili so večinoma pianisti, slišali smo pa tudi sedem violinistov in enega čelista. Že iz narave instrumenta samega izhaja, da so pianisti za poslušanje v splošnem bolj dozoreli kot violinisti. Violina je dosti uporen instrument, ki se poda bodočemu koncertantu šele po nekaj letih dela, dočim je mogoče iz klavirja izvabiti že na prvih stopnjah pouka relativno dober, svež, pojoč ton. Predaleč bi zapeljalo, ako bi hotel iz množice nastopajočih omeniti le najboljše. Saj so v resnici vsi svoji stopnji primerno svojo nalogo s prizadevnostjo rešili. Prav začetniških skladbic na produkciji skoraj nismo slišali, nivo je bil dvignjen nekoliko više. — Pianisti so izšli iz šol profesorjev: Bizjakove, Hrašovčeve, Bradačeve, Kolaričeve, Šonca, Štrukljeve, Šeškove; violinisti iz šol: prof. Pahorja, Gregorca, Ivančiča; čelist iz šole prof. Jerajeve.

Druga produkcija je bila posvečena vsa božični misli; razen v zadnjih treh točkah, ki so izvedljive le z večjim ansamblom, je pokazala, kako se dá v družinskem krogu ta praznik s skromnimi sredstvi tudi glasbeno prav lepo proslaviti. Na nastopu smo lahko spoznali vsaj majhen del domače in tuje izključno božične literature, zato bi lahko imenovali ta nastop neke vrste stilni koncert. Tudi tu ne bom našteval vseh izvajalcev; omenim le najvažnejše točke. Tako je basist Korošec Ladko doživeto odpel štiri Premrlove božične pesmi; od lanskega nastopa je pokazal v tehniki in v izrazu lep napredek. Pianistka Martecchini Sonja je z dobrim čutom za klavirski ton odigrala Čajkovskega Trojko. Na nastopu smo slišali tudi šolski orkester. Štel je okrog 30 članov, vodil ga je prof. Karel Jeraj. Orkester je dosegel s prilično težkim Händlovim pastoralom iz oratorija »Mesija« in z Manfredijevim božičnim koncertom prav lep uspeh. Tehnična in dinamična izdelanost je šla že kar v potankosti, kot smo je vajeni pri odraslih igralcih. Zanimiva je bila izvedba dveh Tomčevih starih božičnih pastirskih pesmi: pri dveh klavirjih je sedelo šest mladih igralcev, ki so pogumno odigrali klavirski del; tudi ritem, ki posebno pri skupni klavirski igri rad dela preglavice, je bil še kar dosti dober. Ob tej spremljavi je odpel obe pesmi mladinski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Težko bi bilo ves ta drobiž prešteti, vendar bi po približni cenitvi štel zbor gotovo preko sto glasov. Tako je ta zbor gotovo največji, morda tudi edini mladinski zbor, ki trenutno obstoja v Ljubljani. Zbor kot tudi mladi solisti so sveže nastopili. Kot zadnjo točko smo slišali Poličevo božično suito za soli, mladinski zbor in mali orkester. Vso izvedbo so oskrbeli gojenci Glasbene Matice pod Poličevim vodstvom. Suita ima šest ali sedem delov. V vsak del je vpletena po ena slovenska božična pesem, orkester ima samostojne uvode in samostojno spremljavo. Delo je zanimivo in za mlade izvajalce tudi poučno. Vsi sodelujoči so se potrudili in s svežim zanosom odpeli in odigrali razmeroma težko skladbo.

M. T.

A. Fogazzaro: 72

Palača ob jezeru

»Prav. Poslušaj me, Ivankica. Rad bi, da bi mi razkazala hišo. Nato pa mi boš prinesla stol v ložo. Kaditi moram, če ne, se razletim.«

Medtem ko sta Ivanka in redovnik hodila po hiši, je Silla slonel ob ograji v loži in gledal zeleno jezero, ki je spalo v soncu. Je res že minulo toliko mesecev? Gore in globok mir, ki je vladal tod, so ga zopet zajeli, kakor da bi bil njihov. Zdelo se mu je, da ni nikdar odšel, ter da je sanjal Milan, dolgo zimo in vse težave, ki jih je ta čas prestal. A kmalu se je spomnil zopet na sedanjost, na ubogega bolnika in na njo, ki je, kljub temu, da je ostala v senci, napolnjevala vso hišo s svojo prisotnostjo. Čemu se je skrivala? Zdelo se mu je, da sliši njen korak, šum njene obleke, da mu prihaja nasproti v vsej svoji ponosni lepoti. Okrenil se je, da bi jo videl, a loža je bila prazna.

Zdaj prihaja! Ne. Bil je prijatelj grofov Salvador, odvetnik Mirovič. Stopal je narahlo, spoštljivo pozdravil Silla in odšel proti bolnikovi sobi. Kmalu se je zopet vrnil in vprašal Silla, če je videl patra. Ko mu je ta povedal, da si z Ivanko ogleduje hišo, je obstal in se začel razgovarjati. Skušal je odkriti, kako je Silla zvedel za grofovo bolezen. Silla mu je odgovoril, da že daleč naokrog vsi govorijo o tem in da se celo širijo vesti, da je grof že umrl. Ni hotel povedati, kje je on sam izvedel o tem, niti odkod je to jutro odpotoval, čeprav ni niti malo dvomil, da bodo to lahko zvedeli po vozniku. Ker je odvetniku bilo neljubo to prikrito poizvedovanje, je kmalu obrnil razgovor drugam. Zaupal je Sillu, da so mu ti kraji do skrajnosti neljubi. Tudi on, kakor njegova stara prijateljica, ni mogel več prestajati. Komaj je čakal trenutka, da bi mogel iti odtod.

Končno se je pater vrnil in Silla je odšel na vrt.

Vezza je stal ob vodometu in metal drobtine ribicam. Silla se mu je izognil in krenil preko dvorišča proti izhodu. Šel je mimo vratic, ki so vodila v pristan. Videl je oba čolna. Nato je pogledal proti skrivnim stopnicam, ki so vodile v desno krilo hiše. Žive duše ni bilo nikjer, povsod je vladala gluha tišina. Odšel je skozi vrata proti N... Že po par korakih je obstal in se ozrl.

Tam zgoraj je dobro znano okno bilo zaprto. Zahajajoče sonce se je upiralo v vetrnice, v sivo zidovje in v magnolijo spodaj v visečem vrtičku. Nobenega znaka življenja ni bilo nikjer. Silla se je dolgo sprehajal po samotnih stezah. Ko se je vračal, je okno bilo še vedno zaprto, čeprav je sonce že skoraj zašlo. Silla je vstopil v hišo, trdno prepričan, da se Marina ne bo prikazala do večera, da pa jo bo gotovo videl ponoči.

II.

Večerja je bila zelo žalostna. Oče Tosi je že pred koncem večerje vstal od mize in odšel k bolniku. Grofica in Nepo sta bila zelo redkobesedna. Vezza pa je hotel na vsak način kramljati, ker se je bal, da bi mu ta žalostna tišina povzročila slabo prebavo. Spravil se je torej nad odvetnika in mu govoril o Benetkah, o prijateljih, ki jih je imel tam, o gondolah in še o raznih drugih stvareh.

Odvetnik je bil nejevoljen in je le kratko odgovarjal, njegov tovariš pa ni odnehal. Tudi Silla je molčal. Grofica ga je pozorno pogledala že takoj v začetku in tudi še pozneje, vsakokrat, ko mu je služabnik ponudil novih jedi. Jasno je bilo, da trpi, ker mora molčati. Od časa do časa je pogledala sina, kakor da bi hotela reči: »Ne vzdržim več!«; ta pa jo je prodirljivo pogledal s svojimi kratkovidnimi očmi in ji zaprl usta.

Po večerji je prišla Ivanka in sporočila, da oče Tosi odhaja, da pa želi pred odhodom govoriti z bolnikovimi sorodniki, kakor se je domenil z odvetnikom.

»Obvestite markizo,« je dejala grofica Foska.

»Sem jo že obvestila, a je sporočila, da ne more priti.«

»Povejte ji, da bomo mi prišli k njej.«

»Je že izjavila, da ne sprejme nikogar.«

Silla je vstal od mize, se rahlo priklonil in odšel.

»Razumel je,« je dejal Nepo. »Ivanka, ali nam lahko poveste, kako je ta človek prišel sem in kdo mu je dejal, naj ostane tu?«

»Kako je prišel, ne vem. Da bi pa ostal tu, sem ga prosila tudi jaz, ker vem, da je bilo gospodu grofu zelo žal, ko je odšel in domnevam, da mu bo dobro delo, če ga bo videl. Gospod grof mi je celo naročil, naj bo njegova soba vedno pripravljena, če bi se slučajno vrnil.«

MALOMBRA
con
ISA MIRANDA
LUX FILM
ANDREA CHECCHI

Po mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, nas je za vedno zapustil v 77. letu starosti, naš ljubljeni oče, stari oče, brat, stric, gospod

JOŽEF HERFORT
posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 30. decembra 1942, ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Zaloška cesta št. 161 (Moste).

Ljubljana, 28. decembra 1942.

Globoko žalujoči: MARIJA por. Župan, JOŽEFA por. Klein, FRANČIŠKA por. Hafner, hčere; FRANCELJ, IVAN, sinova in ostalo sorodstvo

Na Sveti dan zvečer je odšla k svojemu Bogu naša preljuba sestra in teta, gospodična

Mara Pirc
strokovna učiteljica

Pokopali smo jo v nedeljo, 27. decembra 1942, k Sv. Križu. Svete maše zadušnice se bodo brale po raznih cerkvah.

Bog bodi plačnik vsem,
ki ste naši ljubi Mari stali ob strani v njenem trpljenju, jo spremili na njeni zadnji poti in molili za njen dušni mir.

Ljubljana, 29. dec. 1942.

m. Katarina Pirc — družina Komar

Z neizmerno bolestjo naznanjamo prijateljem in znancem tužno vest, da nas je po dolgi mučni bolezni za vedno zapustila nepozabna soproga in zlata mamica, hčerka in sestra, gospa

Jožica Novak roj. Šapla
profesorjeva soproga

K večnemu počitku jo spremimo v sredo, dne 30. decembra 1942, ob 3 popoldne iz kapele sv. Jožefa na Žalah k Sv. Križu.
Sveta maša zadušnica bo darovana dne 4. januarja 1943, ob pol 8 zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, 28. decembra 1942.

Prof. dr. Fran Novak, soprog
dr. med. Lelja, hči — **dr. iur. Bogdan**, sin — **Antonija Šapla**, mati
dr. Anton Šapla in **ing. Rihard Šapla**, brata in ostalo sorodstvo

Športniki, ali že veste...

... da so izdali Francozi najnovejšo lestvico letošnjih igralcev tenisa in da priznavajo na tej listi prvo mesto Destremeauju? Na drugem mestu je Bussus, na tretjem pa Petra. Glede žensk se niso mogli odločiti za prvo mesto in so ga priznali kar dvema: Lasarguejevi in Weiversovi.

... da imajo na Švedskem navado, da podelijo vsako leto zlato kolajno tekmovalcu, ki je bil najzaslužnejši za čast narodnega športa? Letos so jo podelili Gundarju Haeggu, slovitemu tekaču, ki je postavil tekom poletja dolgo vrsto svetovnih rekordov.

... da je postavil Verganc, učitelj jadranja, nove svetovni rekord v vztrajnem poletu? Ostal je v zraku 45 ur 28 minut in 5 sekund ter s tem izboljšal dosedanjo znamko za dobrih sedem ur. Verganc je jadralni učitelj na nekem letališču v bližini Dunaja.

Sobe
Iskalci:
Iščem 1 ali 2 prazni sobi
v bližini kolodvora; poseben vhod. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Čimprej« 7263. s

Obut
Gamaše!
za ženske in moške izdelujemo prav dobre po meri. Blago in potrebščine prinesite s seboj!
Habič, Malgajeva 9-I
Kodeljevo.

Prodamo
Suhe gobe
prodaja Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweisova št. 29.

Kurivo
Premog
DRVA
I. POGAČNIK,
Ljubljana, Bohoričeva 5.
Tel. št. 20-52.

Razno
Vloge in prošnje
v italijanščino sestavlja, prepisuje in razmnožuje, izvršuje vse informacije ter razne osebne usluge »Servis biro«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Prodotti chimici sintetici - Preparati biologici - Specialità medicinali - Prodotti d'uso radiologico - Soluzioni sterili per iniezioni - Prodotti chimici puri per laboratori scientifici, per cliniche e per uso analitico - Prodotti chimici d'uso industriale

Sintetični kemični proizvodi - Biološki preparati - Zdravilne specialitete - Proizvodi za radiologijo - Sterilizirane spojine za injekcije - Kemično čisti proizvodi za znanstvene laboratorije, klinike in analize - Kemični proizvodi za porabo v industriji

CARLO ERBA S.A. MILANO

EIAR - Radio Ljubljana

PARLIAMO L'ITALIANO

Schema della XI. lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben, **mercoledì**, il 30 dicembre 1942-XXI, ore 19.

LEZIONE UNDICESIMA

Metafore animalesche

Se siamo tardi d'ingegno ci chiamano buoi; se sudici e corpulenti, porchi; se villani e selvatici, orsi; se ignoranti, asini. Chi ripete i discorsi altrui è un papagallo; chi riproduce le altrui azioni è una scimmia; chi esercita un poco di usura a sollievo dei disperati, è una sanguisuga. Patite le distrazioni? vi dan dell'allocco. Siete uomo di tutti i colori? vi dicono camaleonte. Siete astuto? oh che volpe! Siete vorace? oh che lupo! Oh che talpa, se non vedete le cose più chiare! Oh che mulo, se siete pertinace! Oh che gufo, se aborrite la luce della verità! La donna iraconda e vendicativa è una vipera, la volubile è farfalla, civetta la lusinghiera...

Ma qui, osserverà taluno, non si trata che di qualità viziose. Oh!... la forza con generosità (e anche senza) ha l'eterno suo modello nel leone. La fedeltà e l'amicizia hanno per tipo inevitabile il cane. Gli amanti teneri si dicono colombe; l'ingegni sublimi aquile; i buoni poeti cigni. Chi ha acuto l'occhio della mente, vien paragonato alla lince; l'uomo mansueto si onora col titolo di agnello; chi fa risparmio per i futuri bisogni, si chiama provvido come la formica; perfino l'eclettico è un'ape che succhia il miele da ogni fiore. Insomma stimo bravo chi mi sa trovare un individuo solo che in bene o in male, non rassomigli a tre o quattro bestie almeno. (Giovanni Rajberti.)

Esercizio

Traducete: Ta pisalni stroj (macchina da scrivere) je (costare) predrag. — Preveč besed rabijo (usare). — Kako dolgočasno (noioso) je ta revija! — To jabolko je še premalo zrelo (maturo). — Z nikomer ne izpregovorijo. — V tem mestu je preveč odvetnikov (avvocato). — Kaj ti je? Ali si bolan? — Nisem; zakaj? — Zelo rdeča lica (guancie) imaš in čelo (la fronte) zelo vroče. — To vino mi (mi) ne ugaja (piacere); presladko je.

Edgar Wallace: 36

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

Meredithovi načrti so se medtem dobro razvijali. Točno si je začrtal svoj postopek in da bi ga izvedel, se je pogovoril z načelnikom in s pravosodnim ministrom.

»Dà, o hčeri nimam skoraj nikakih vesti,« mu je žalostno rekel minister, »in resnično sem v zadregi. Ne morem vam točno povedati, gospod Meredith, kako da je mogla to napraviti, a gotovo je, da je to napravila.«

»Ali bi mi lahko pokazali njena pisma ali njene brzojavke?« je vprašal T. Ks.

»Mislim, da ni mogoče,« je odgovoril minister slovesno. »Prosila me je, da bi obdržal v največji tajnosti vsa njena obvestila. Soprogi sem pisal, naj se vrne domov. Mislim, da neprestana napetost, ki jo prenaša, prekaša slehernо človeško odpornost.«

»Seveda,« je rekel T. Ks. potrpežljivo, »tudi naslova, na katerega ste odgovorili, vam ni mogoče povedati.«

»Odgovoril nisem na nikak naslov,« mu je odvrnil, a se takoj popravil, »to se pravi, brzojavko, obvestilo sem dobil davi, a ni bilo nikakega naslova, na katerega naj bi odgovoril.«

»Razumem,« je rekel T. Ks.

Popoldne je naročil svojemu tajniku:

»Želim prepis vseh oglasov obupa v jutrišnjih dnevnikih in v zadnji izdaji današnjih večernikov. Jutri zjutraj, ko pridem, naj bodo pripravljeni na moji mizi.«

Drugi dan ob devetih, ko je prišel v urad, so ga že čakali in vse je skrbno pregledal. Brž je našel obvestilo, ki ga je iskal.

»B. M. V zelo neprijeten položaj si me spravila po neumnosti. Prejel zavitek, naslovljen na mater, in ga spravil v mamini sobi. Ne razumem, zakaj hočeš, da bi ob koncu tedna odšel in dal služinčadi prosto, a sem le to storil. Rad bi podrobnih pojasnil. Stvar se le že predolgo vleče. Oče.«

»To je,« je vzkliknil T. Ks. veselo, ko je bral oglas, »tu, tu moram začeti s svojim delom!«

XVI.

Februar navadno ni mesec meglâ, pač pa burje, ledu in snega, vendar je bil večer 17. februarja 19... miren in meglen. Ni bila tista značilna gosta londonska megla, ki se je tujci tako bojijo, temveč plast meglice, ki se dviga z ulic in obda ter zakrije najbližji predmet, pa se spet razvleče v prozorno tkivo blede sivine.

Sir William Bartholomew je imel svoj dom na Portman Placeu, kjer je plalo življenje in so se dvigale veličastne palače, na zunaj puste in neprijazne, a v notranjosti zelo udobne.

Malo pred enajsto se je 17. februarja zvečer ustavil neki taksi na križišču Sussex Streeta in Portman Placea in iz njega je stopila neka gospodična. Prav tedaj je bila megla nenavadno gosta. Gospodična je trenutek prej pomišljala, ali bi kazalo zapustiti zavetje v vozu.

Vozaču je še nekaj naročila, nakar je z odločnimi koraki odšla ter krenila po stopnicah v hišo št. 173. Urno je vtaknila ključ v ključavnico, odprla vrata in jih za seboj zaprla, nakar je prižgala v veži luč. Hiša je votlo in prazno odmevala, kar ji je bilo pogodu. Ugasnila je luč ter se v temi usmerila po stopnicah v prvo nadstropje, kjer se je za trenutek ustavila ter prižgala drugo luč, o kateri je vedela, da se z ulice ne vidi, ter šla dalje po stopnicah.

Miss Belinda Mary Bartholomew je bila vesela nad uspehom svojega načrta, samo bala se je, da bi bila njena soba zaklenjena. Toda oče je bil raztresen in na to ni pazil, hišnik Jack pa je bil ljubezniv starček, ki ni nikdar nič zaprl in je zato prihajal k pregledu računov vedno z dolgim obrazom in še daljšo zgodbo, kako si je kak začasni strežnik to in ono prisvojil.

V njeno veliko veselje je kljuka zadostovala, da so se odprla vrata. Nekdo je bil tako prijazen, da je spustil medoknice in zastore. Oddahnila se je in prižgala luč. Materina pisalna miza je bila obložena z neodprtimi pismi. Odrinila je vsa in iskala zavitek. Ni ga bilo, kar jo je vznemirilo. Mogoče so ga pa spravili v kak predal. Odprla je vse po vrsti, a zaman.

Kakor kip je obstala pred mizo in si premišljajoč grizla prste.

»Hvala Bogu!« je vzkliknila in poskočila, ko je zagledala zavitek na kaminu, ter planila po sobi, da bi ga vzela.

Nestrpno je odtrgala omot in prišla do znane usnjene škatle. Ko jo je odprla in zagledala tabakiero na bombažasti blazinici, se je globoko oddahnila.

»Hvala Bogu!« je glasno ponovila.

»In meni!« je dostavil neki glas.

Odskočila je, se obrnila in prestrašeno pogledala.

»Gospod Meredith?« je zajecljala.

T. Ks. je bil za zastorom pri oknu, od koder je tako dramatično nastopil.

»Pravim, da se morate zahvaliti tudi meni, miss Bartholomew,« je brž odvrnil.

MALOMBRA
con
Isa MIRANDA
LUX FILM
Andrea CHECCHI

Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič Izdajatelj: Inž. Jože Sodja Urednik: Viktor Cenčič